

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/19832.**

Benyújtás dátuma: **2018-02-16 13:39**

Parlex azonosító: **17R8MP310001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Sallai R. Benedek (LMP)**

Határozati javaslat címe: **Az Alföld bizottság létrehozásáról**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**az Alföld bizottság létrehozásáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2018. (.....) OGY határozat
az Alföld bizottság létrehozásáról

1. Az Országgyűlés megállapítja, hogy

a) az alföldi megyék lakóinak társadalmi, gazdasági és környezeti helyzete, valamint szociális ellátórendszere fenntarthatatlan, az eddigi fejlesztési politika következményeként a Budapesten kívüli országrész zöme sokak számára élhetetlenné vált, az életszínvonal, az életminőség drasztikusan leromlott és hatalmas területi/regionális különbségek jöttek létre az esélyegyenlőségben, és ezzel nem csupán társadalmi feszültségek alakultak ki, hanem nemzeti szintű megoldási igény jelentkezik a helyzet kezelésére;

b) ismeri a magyar vidék problémáit, belátja, hogy a legtöbb vidéki térségben komplex, átfogó fejlesztésekre lenne szükség, azonban a táji adottságokhoz alkalmazkodó, párbeszéden, együttműködésen alapuló szempontok teremthetik meg azokat a fenntarthatóságot célzó fejlesztéseket, amelyek megoldást kínálnak, így a területi vidékfejlesztési együttműködések kívánatosnak és támogatandónak tartja, aminek egy példája egy eseti bizottság létrehozása, amely talán megnyitja a lehetőséget más országrészek hasonló problémáinak kezelése szempontjából is az előremutató kezdeményezések előtt;

c) létkérdéssé vált, hogy az ország nagyobb erőforrásháttérrel koncentráljon az Alföldön élők problémáira, a jelenlévő jelentős migrációs hatásra, a közszolgáltatások minőségének romlására, a természeti környezet pusztulására, az egyre kevesebbeknek megélhetést biztosító nagyfokú termőföld-koncentrációra, a közlekedési infrastruktúra problémáira, az árvízi biztonság elvesztésére, a csökkenő vállalkozási kedvre és a közmunka-függőségre;

d) a válságkezelés érdekében szükséges egy országgyűlési eseti bizottság felállítása „Alföld bizottság” néven az Alföld mint tájegység komplex kezelésének, gazdasági felzárkóztatásának, az ott élők megélhetési feltételeinek javítása érdekében.

2. Az Országgyűlés az 1. pontban meghatározott megfontolásoknak megfelelően az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 14. § (1) bekezdés b) pontja és 23. §-a alapján eseti bizottságot (a továbbiakban: bizottság) hoz létre.

3. Az eseti bizottság neve: Alföld bizottság.

4. Az Alföld bizottság feladata az Alföld mindezidáig helytelenül, nem fenntartható módon használt természeti erőforrásainak és adottságainak számbavétele és ennek alapján az Alföldi Gazdaságfejlesztési Stratégia elkészítése, ebben konkrét javaslatok megfogalmazása a kormány számára. A javaslatcsomag célja az Alföldet kiemelten sújtó területi egyenlőtlenségek felszámolása és a térség gazdasági felzárkóztatásának felgyorsítása. A Stratégia legalább az alábbi témaköröket foglalja magába:

a) az uniós fejlesztéspolitika és ezen belül a Regionális Operatív Programok az alföldi régiók és a

Közép-Magyarországi Régió között meglévő területi egyenlőtlenségek mérséklése, illetve a helyi munkaalapú, értékteremtő gazdaság gyorsabb fejlesztése felé fordítása; a pályázati források révén a lehető legtöbb munkahely létrehozásának támogatása, fenntartása, a jobb, magasabb jövedelmi viszonyok megteremtése; annak biztosítása, hogy a pályázatfinanszírozás rendszere lehetővé tegye a helyi kis- és közepes vállalkozások (KKV) számára a pályázati forrásokhoz való szélesebb hozzáférést, illetve korábban támogatást igénybe venni nem tudó KKV-k jövőbeni támogatását olyan előfinanszírozási és hitel mechanizmusokkal, amelyek kiszélesítik a támogatások igénybevételének lehetőségeit;

b) tekintettel arra, hogy a térség egyenetlen csapadékeloszlása a víztárolást és az erre alapuló öntözést is elengedhetetlenné teszi, az öntözéssel egybetartozik az Alföld fenntartható és megelőzésen alapuló vízgazdálkodása, vízkormányzása, árvízvédelme; a Tisza árvízvédelmi rendszerének megújítása és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztésének (VTT) felgyorsítása, valamint legfőképpen az ahhoz alkalmazkodó, azzal együttműködő tájgazdálkodási modellprogramok létrejöttének elősegítése;

c) az elmúlt 25 év olyan kezdeményezéseinek integrálása, egymásba olvasztása, amelynek célja lett volna a fenntartható, bölcs vidékfejlesztés megvalósítása az Alföldön, beleértve ebbe a VTT ilyen irányú korábbi – meg nem valósított – céljait, csakúgy, mint az Antall-kormány során kezdeményezett Alföld program ma is használható kezdeményezéseit;

d) az Alföld tömegközlekedési és közlekedési anomáliáinak áttekintését, mivel a régió településeinek elérhetősége, illetve az alsóbbrendű úthálózat fejlesztésének felgyorsítása alapvető fontosságú a gazdasági leszakadás mielőbbi megállításában;

e) annak lehetőségeinek vizsgálatát, hogy hogyan lehet megújuló energiatermelésre alapuló kistérségi energiaellátó rendszereket kialakítani, valós lokális energiafüggetlenséget megvalósítani táji adottságokhoz alkalmazkodó, környezeti szempontokat figyelembe vevő megoldásokkal; az alföldi intézmények, lakóházak energetikai korszerűsítésének felgyorsítását;

f) a vidéki térségek a helyi közösségek döntésén alapuló komplex turisztikai, ökoturisztikai fejlesztését az alföldi térség felzárkóztatása érdekében;

g) az alföldi élelmiszer-feldolgozás fejlesztését, az Alföld agrárszerkezetében a gabonafélék, és az olajos növények termesztése arányának csökkentését és más, nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását,

h) a helyi közösségfejlesztő programok megvalósítását kulturális és hagyományőrző, nemzetiidentitás erősítő akciók kivitelezésével, megvalósításával;

i) a helyi közszolgáltatások fejlesztésének elősegítését, orvosi, tanári, köztisztviselői életpályamodellek támogatását, valamint a színvonalas ellátórendszer infrastrukturális hátterének megteremtését.

5. Az Alföld bizottság öt tagból áll azzal, hogy minden képviselőcsoport egy-egy tag személyére

tehet javaslatot.

6. Az Alföld bizottság feladatainak ellátása során a feladatkörét érintő tevékenységet kifejtő helyi civil szervezetek, egyetemek, állami kutatási intézetek képviselőit ügyrendjében meghatározott módon munkájába bevonja.

7. A bizottság elnökének, alelnökének és tagjainak megválasztására a képviselőcsoportok vezetőinek javaslata alapján az Országgyűlés elnöke terjeszt elő javaslatot az Országgyűlésnek, amelyről az vita nélkül határoz. A bizottság akkor is megalakul, ha valamelyik képviselőcsoport nem vesz részt a jelölésben. A bizottság megalakulása során tagot nem jelölő képviselőcsoport a bizottság fennállása alatt bármikor jelölhet tagot, akit az eredeti eljárásnak megfelelően választ meg az Országgyűlés.

8. A bizottság ügyrendjét – e határozatban foglaltak figyelembevételével – az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat vonatkozó rendelkezései alapján maga állapítja meg.

9. A bizottság működésének költségeiről az Országgyűlés Hivatalának költségvetésén belül kell gondoskodni.

10. A bizottság megbízatása a bizottsági tagok megválasztásáról rendelkező országgyűlési határozat hatálybalépésének napján kezdődik, és a 2018-ban megválasztott Országgyűlés megbízatásának megszűnéséig tart.

11. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A vidék és benne az Alföld sorsáról ellenérdekelt döntéshozók döntöttek és döntenek ma is, lényegében megtagadva, a centralizációnak feláldozva a szubszidiaritás elvét. Magyarország viszonylag kis területű állam, így az elhibázott fejlesztés-politikán kívül, semmi sem indokolja a hatalmas területi egyenlőtlenségeket. Az elmúlt századokban több nagypolitikai elgondolás volt a centralizáció hátterében, amely a mai Budapestet - sok tekintetben a vidéki térségek rovására, sőt elsorvasztásával - megalkotta.

Budapestet nem szabad a továbbiakban úgy fejleszteni, hogy ennek az Alföld és a vidéki térségek elsorvadása legyen az ára, mint ahogy ez a Kiegyezés óta sajnos megtörtént. Ha Közép-Magyarországi régiót és ebben a fővárost egyoldalúan továbbfejlesztjük, másfelől az Alföldet és más vidéki térségeket tovább sorvasztanánk, akkor az Alföld egyetlen elhanyagolt terület lesz előbb-utóbb, élén néhány megyeszékhellyel.

Az a beteg helyzet állna elő, hogy az egész Alföld 1-2 nagyváros és Budapest köré szerveződik majd. Vízfejű az ország - szokták mondani. Az állítás mögött rejlő problémákkal azonban az utóbbi 27 évben sem foglalkozott érdemben a politikai elit. Az Alföld leszakadása a török hódoltság miatt alakult ki, és a régió napjainkban is egyre mélyülő válságának megoldása nem tűr további halasztást. Az Alföld bizottság létrehozásának fő indoka, hogy az Alföld problémáinak megoldását, mint összetartozó és hasonló problémákkal küzdő tájegységet, egységben kell kezelni.

A magyarországi gazdasági fejlettség térbeli összehasonlítására használt mutató, az egy lakosra jutó bruttó hazai termék alapján az ország legfejlettebb régiója Közép-Magyarország, amit Nyugat- és Közép-Dunántúl követ. Az átlagtól számottevően elmaradva sorrendben Dél-Dunántúl és Dél-Alföld után Észak-Alföld és Észak-Magyarország zárja a gazdasági fejlettségi rangsort. A központi térség kiemelkedő teljesítménye mögött a főváros gazdasági potenciálja áll, Budapest az ország bruttó hazai termékének 38%-át adja. Az országon belüli fejlettségi különbségeket jelzi, hogy a főváros és az alföldi megyék között többszörös a különbség.

Magyarország 7 régiójából 4 régió végzett az utolsó 20 között az Eurostat tanulmányában, ami az EU 28 tagállamának régióira terjedt ki. Európai uniós összehasonlításban Magyarország alföldi térségeinek elmaradása számottevő: a legjobban teljesítő Közép-Magyarország a középmezőnyben, a többi régió pedig az utolsó harmadban található.

A szinte mindenre kiható gazdasági mutató híven tükrözi Magyarország kettészakadását. Az EU 276 régiójának egy lakosra jutó GDP-jéről van szó, vásárlóerő paritáson. E szerint, vagyis az Eurostat által 2017-ben publikált 2015-ös adatai alapján az európai régiók rangsora az alábbi:

sorrend	a régió neve	GDP/fő (euró)
----------------	---------------------	--------------------------

1.	Belső-London Britannia)	(Nagy-212.800
91.	Közép-Magyarország	17.200
216.	Nyugat-Dunántúl	12.100
233.	Közép-Dunántúl	10.400
246.	Dél-Dunántúl	7.300
247.	Dél-Alföld	7.800
251.	Észak-Alföld	7.000
252.	Észak-Magyarország	7.300
262.	Severozapaden, Bulgária	3.900

Az Alföld halmozottan hátrányos helyzetét húzza alá az a tény, hogy ezek között ott szerepel a teljes Alföldet tartalmazó Észak-Alföldi, a Dél-Alföldi és az Alföld kisebb tájegységét magába foglaló Észak-Magyarországi Régió.

Az Alföld legfontosabb természeti erőforrásai a termőtalaj, a víz, azon belül is a kiemelten fontos artézi és termálvíz, illetve a kedvező éghajlati adottságok, a napsütés. A szántó és a konyhakert együttes aránya a két alföldi régióban a legnagyobb. Ebből következően az Alföld Magyarország ma is leginkább mezőgazdasági jellegű régiója. A földművelés és állattartás meghatározó szerepe ellenére a legtöbb mutató - mint pl. a mezőgazdaság gazdasági súlya, s az ebből élő népesség aránya - rosszabbodott. Az Alföld mezőgazdasági térvészése a foglalkoztatási mutatókon is nyomon követhető, az ágazatban foglalkoztatottak aránya jelentős veszteséget szenvedett el az utóbbi évtizedben is.

A mezőgazdaság rossz szerkezetéből adódó alacsony jövedelmezőségének jele, hogy az alföldi mezőgazdasági munkákat egyre kevésbé végzik helyiek. Akik helyettük betöltik ezek a munkákat, elsősorban Erdélyből érkező, főleg román és cigány vendégmunkások, akik az EU-csatlakozás óta egyre nagyobb számban jelennek meg. A magyar állampolgárságú helyi fiatalok nagy része elvándorol, és máshol keres megélhetést, sokan a súlyos alkoholizmus miatt nem munkaképesek, miközben mások pedig inkább közmunkára mennek.